

ת"פ (קריות) 8335-03-24 - מדינת ישראל נ' ז'קי לוגסי

ת"פ (קריות) 8335-03-24 - מדינת ישראל נ' ז'קי לוגסישולם קריות

ת"פ (קריות) 8335-03-24

מדינת ישראל

נגד

ז'קי לוגסי

בית משפט השלום בקריות

[24.06.2024]

כב' השופט יוסי טורס, סגן הנשיאה

גזר דין

כתב האישום

1. הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון שלא כלל הסכמה עונשית בעבירת איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין); היזק לרכוש במזיד, לפי סעיף 452 לחוק העונשין; והיזק לקווי תשתית והמחובר אליהם, לפי סעיף 453(ב)(1) לחוק העונשין. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, במועד הרלוונטי לכתב האישום התגוררו הנאשם והמתלונן בשכנות באותו הבניין. ביום 24.2.24 סמוך לשעה 23:00 הגיע הנאשם לפתח דירתו של המתלונן כשברשותו חפץ הנחזה לסכין, דפק על הדלת מספר פעמים כשהוא אוחז בחפץ וגרם נזק לדלת בדמות סימני נעיצת סכין, שריטות ושפשופים. הנאשם קילל את המתלונן ואיים עליו באומרו "אני אפגע בך, אני אשפריץ אותך" בעוד המתלונן ובת זוגו נמצאים בדירה סמוך לדלת. בהמשך, הוריד הנאשם את המפסקים בלוח החשמל שמחוץ לדירת המתלונן, תלש אותם ממקומם, ניתק את החשמל בדירה וגרם נזק לארון החשמל בסך ₪450. הנאשם עזב את המקום ולאחר מספר דקות שב והתנהג בצורה פרועה בכך שחשף את איבר מינו במסדרון קומת המגורים, הטיל את מימיו על דלת דירת המתלונן כך שהשתן חדר לדירה. כן צעק וקילל את המתלונן. טיעוני הצדדים לעונש והראיות

2. ב"כ המאשימה הגישה טיעון כתוב והשלימה טיעונים על פה. כן הוגש גיליון רישומו הפלילי של הנאשם, תמונות המתעדות את הנזק שנגרם לדלת ומסמך בו פורט שווי הנזק לארון החשמל. בטיעוני המאשימה הודגשו הערכים המוגנים שנפגעו וכן חומרת האירוע. הוצגה פסיקה ונטען כי מתחם הענישה נע במקרה זה בין 14-30 חודשי מאסר בפועל. ביחס לעונש שיש להטיל על הנאשם צוין כי מדובר בנאשם שלחובתו עבר פלילי מכביד, לרבות מאסר מותנה בר הפעלה (ועל כך ארחיב בהמשך). ברמה האופרטיבית עתרה המאשימה להטיל על הנאשם עונש מאסר למשך 18 חודשים, להפעיל את המאסר המותנה במצטבר וכן להטיל ענישה נלוות, לרבות פיצוי למתלונן.

3. ב"כ הנאשם טען כי מדובר באיומים ברף חומרה נמוך ואף בנזק מזערי שנגרם לרכוש ולכן עתר למתחם ענישה הנע בין מאסר על תנאי לבין מאסר קצר. ביחס לנסיבות האישיה נטען כי מדובר בנאשם הסובל מהפרעה נפשית מסוימת ומפגיעה קוגניטיבית בשילוב עם צריכת חומרים ממכרים המשפיעים על התנהגותו. כן נטען שמדובר באירוע ראשון בין הנאשם לבין השכן אשר אינו מצדיק החמרה עונשית. ביחס למאסר המותנה טען הסנגור כי הוא אינו חל (וכאמור, על כך יורחב בהמשך) ובסיכומו של דבר עתר להסתפק בימי מעצרו של הנאשם.

4. הנאשם בדברו האחרון לא קיבל אחריות למעשיו וציין כי הוא "חף מפשע", אך הסנגור הבהיר שהוא אינו חוזר מהודאתו. כן תיאר הנאשם שהוא מטופל בתחליף סם וביקש הקלה.

דיון והכרעה

קביעת מתחם הענישה

5. לפנינו אירוע בריונות נוסף מהסוג שהפך לאחרונה נפוץ בחברה הישראלית. סיבת המעשים אינה מצוינת בכתב האישום ואולם המעשים מלמדים על היעדר עכבות ומורא. הנאשם נהג כלפי המתלוננים באופן אלים, בוטה ומאיים בהגיעו לדלת דירתם כשהוא אוחז חפץ הנחזה להיות סכין, גרם נזק לרכוש ואף לתשתית חשמל. כן התנהג בצורה פרועה ומבזה. אכן, האירוע לא גרם נזק רכוש משמעותי ולא נגרם נזק גוף ואולם מדובר באירוע שבוודאי הותיר רושם עז ומפחיד על המתלוננים שעמדו סמוך לדלת והיו עדים להתנהגות זו. כן ראוי לציין כי הנאשם גרם נזק למערכת החשמל ומכאן שהאירוע יכול היה להסתיים בנזק חמור יותר בשל הסיכון שיש בפגיעה במערכת החשמל.

6. בעניין הפגיעה במערכת החשמל ראיתי לציין כי ספק אם היה מקום לייחס בשל כך את העבירה המחמירה לפי סעיף 453(ב)(1) לחוק העונשין. לנושא זה התייחסתי לאחרונה במסגרת ת"פ (קריות) 36109-01-24 מדינת ישראל נ' בקשי (3.6.2024), ואחזור בקצרה על כך שעבירה זו כוללת מספר מעשי היזק חמורים לרכוש, אשר בשל האינטרס המוגן המשמעותי הנפגע בהם, ראה המחוקק לייחס להם עבירה נפרדת שבצידה עונשי מאסר חמורים יותר מאשר בעבירת ההיזק הבסיסית (סעיף 452 לחוק העונשין). סעיף זה הוסף במסגרת תיקון 101 לחוק העונשין אשר הוסיף גם הוראה זהה ביחס לעבירת הגניבה (סעיף 384א'(1) לחוק העונשין). בענייננו ייחסה המאשימה לנאשם עבירה לפי סעיף 453(ב)(1) לחוק העונשין בשל בפגיעה ב"קווי תשתיות". למונח "קווי תשתיות" כמו גם למונח "תשתיות" אין הגדרה בחוק העונשין ואולם, ניתן לתהות אם מפסק פחת בדירה פרטית מהווה "קווי תשתיות" כמשמעות הביטוי בסעיף 453 הנ"ל והאם מדובר בפגיעה בערך מוגן המצדיק שימוש בהוראת חוק מחמירה זו ולא בסעיף הבסיסי - 452 לחוק העונשין. בעניין זה אפנה לכך שסעיף 453(א) עוסק כולו בפגיעה ברכוש בעל ערך ציבורי מובהק וכך גם סעיף 453(ב)(2). ניתן אפוא להניח שאף סעיף 453(ב)(1) (הרלוונטי לענייננו) ביקש להגן על ערכים הקשורים לפגיעה רחבת היקף בנכסי הציבור או ברווחתו וחיזוק לכך ניתן למצוא בסיפא לסעיף 453(ב)(1) הכוללת מעין עבירת סל בדבר פגיעה "[ב]דבר שמטרתו הבטחת בטיחות הציבור". עם זאת, הצדדים לא התייחסו לנושא בצורה מפורשת והנאשם הודה בעבירה זו כך שלא ראיתי להרחיב מעבר לכך.

7. בבחינת הערכים המוגנים שנפגעו אציין כי מדובר כמובן בפגיעה בביטחוני, שלומו, כבודו ושלוות נפשו של המתלונן. לכך יש להוסיף את הפגיעה ברכוש שבוצעה על דרך של וונדליזם. אלימות כגון זו מטילה אימה על הציבור ופוגעת קשות בתחושת הביטחון של הפרט והחברה. בעניין זה צוין כי "תופעת האלימות במרחב הציבורי גואה ופוגעת פגיעה קשה בתחושת הביטחון המוקנית לכל אדם להתהלך חופשי, מבלי שיחוש פחד או חשש שמא ייפול קורבן לתקיפה ספונטנית" (רע"פ 7645/20 שלמה כהן נ' מדינת ישראל (18.11.2020)).

8. לצורך בחינת מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, ניתן להפנות לפסקי הדין הבאים (בשינויים המחויבים): רע"פ 2604/22 ירון מגן נ' מדינת ישראל (28.4.2022), בו הורשע נאשם בעבירת איומים באמצעות סכין כלפי שכנו. על הנאשם הוטלו ארבעה חודשי מאסר בפועל והופעל מאסר מותנה (כך שסה"כ הוטלו עליו 8 חודשי מאסר בפועל); רע"פ 38269-12-18 משולמי נ' מדינת ישראל (6.10.2019), בו נדחה ערעור נאשם שהורשע בעבירות איומים כלפי שכניו כי "ישורף וישחט אותם" וזאת על רקע סכסוך מתמשך בנוגע לזכויות בקרקע. על הנאשם, בעל עבר צבאי ממשי שעברו נקי, הוטל מאסר על תנאי והתחייבות ובית המשפט המחוזי ציין כי "מדובר במי שהורשע בעבירת איומים ברף הגבוה שלה, והעונש שהושת עליו הוא מקל ביותר"; רע"פ 31479-06-15 יוסף דוד נ' מדינת ישראל (15.11.2015) בו הוטלו על נאשם חודשיים וחצי מאסר בפועל על ידי ערכאת הערעור שהקלה בעונשו. במקרה זה היכה הנאשם מתנדב משטרתי בכך שהלם בו בחזה ושלף חפץ חד תוך שאיים עליו ועל מתנדב אחר באומרו "אתה רוצה שאני אדקור אותך" והצמיד החפץ לגרונו. בית המשפט המחוזי ציין שגבולו התחתון של מתחם הענישה הוא מאסר בעבודות שירות והקל בעונשו של הנאשם בשל מצבו רפואי; רע"פ 2848-11-21 מדינת ישראל נ' מהדי שויכי (7.2.2024), בו נידון נאשם שאיים בסכין על מתלונן על רקע ויכוח על אודות כריך בחנות נוחות בתחנת דלק. בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע בין מאסר קצר ועד 6 חודשי מאסר והטיל על הנאשם 21 ימי מאסר בעבודות שירות; רע"פ 28724-02-19 נעים נ' מדינת ישראל (23.5.2019, לא פורסם), בו נדחה ערעור נאשם שהורשע בעבירת הסגת גבול ובעבירה של היזקים מיוחדים ונידון ל-14 חודשי מאסר בפועל. הנאשם הגיע לבניין בו התגוררה המתלוננת, דפק בחוזקה על דלת ביתה ולאחר מכן חתך את הצינור הראשי של דוד המים וגרם להצפה וכן ניתק את צנרת הגז של הדירה ובשל כך התפשט במקום גז.

9. סיכומי של דבר, בשים לב לכל האמור לעיל, אני סבור שמתחם הענישה ההולם את העבירות שעבר הנאשם, בנסיבות ביצוען, נע בין עונש מאסר קצר שניתן לשאת בעבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר בפועל. קביעת עונשו של הנאשם הפעלת המאסר המותנה-

10. הנאשם נידון ביום 4.1.23 בין היתר לעונש מאסר מותנה בן שישה חודשים לבל יעבור במשך שלוש שנים "עבירת אלימות פיזית". המאשימה סבורה כי המאסר המותנה הוא בר הפעלה לאור כך שכעת הורשע הנאשם בעבירות שיש לראותן "אלימות פיזית". הסנגור טוען כי יש לפרש את המאסר המותנה באופן שאינו חל על עבירות כנגד רכוש וזאת לאור העבירות בהן הורשע בהליך הקודם (אלימות כלפי אדם) וכן לאור כוונת בית המשפט שהטיל את התנאי. אומר כבר עתה כי לדידי המאסר המותנה חל בענייננו. אנמק מסקנתי להלן.

11. המאסר המותנה הוגדר כך שהנאשם לא יעבור "עבירות אלימות פיזית". הצדדים לא הרחיבו בנושא התחבירי אך דומה שמוסכם עליהם שהמילה "פיזית" מתייחסת לסוג האלימות, במובן זה שהמאסר המותנה אינו חל על עבירות בהן האלימות אינה פיזית אלא מילולית. זו גם הפרשנות הנכונה לדעתי. לכן צודק הסנגור בטענתו לפיה עבירת האיומים אינה מפעילה במקרה זה את המאסר המותנה. ודוק: לא עולה מכתב האישום שעבירת האיומים בה הורשע הנאשם בוצעה על דרך התנהגות מאיימת להבדיל מההתבטאות המילולית שיוחסה לו ("אני אפגע בך אני אשפריץ אותך") ולכן יש להניח לטובתו שעבירת האיום נעברה בדרך מילולית ולא פיזית.

12. השאלה היא אפוא האם העבירות שעבר הנאשם נגד הרכוש מפעילות את המאסר המותנה. בעניין זה ההלכה ברורה והיא "כי גם אלימות נגד רכוש אלימות היא" (רע"פ 6352/12 מחמוד סעדה נ' מדינת ישראל (23.9.2012), להלן - עניין סעדה; רע"פ 4606/16 אדהם מסרי נ' מדינת ישראל (18.4.2018)) ובתי המשפט קבעו בהתאם שיש להפעיל מאסר מותנה שהוטל בגין "עבירות אלימות" גם כאשר זו הופעלה כלפי רכוש בלבד (ראו למשל ת"פ (מחוזי - ב"ש) 5511-12 מדינת ישראל נ' דרקג'ה וורקו (26.6.2013) בו הופעל מאסר מותנה בגין "עבירת אלימות מסוג פשע" בשל עבירת הצתה; ת"פ (ת"א) 20366-10-18 מדינת ישראל נ' פהד עמאש (30.6.2021) בו הופעל מאסר מותנה בגין "עבירות אלימות" בשל עבירה שעניינה סיוע להיזק לרכוש שבוצעה אגב אירוע פריצה).

13. בענייננו, הנאשם הפעיל אלימות ברורה נגד רכושו של המתלונן שהתבטאה בכך שדפק על דלתו כאשר הוא אוחז חפץ חד הנחזה לסכין וגרם בכך לנזקים לדלת. אכן, דומה שהנזק במקרה זה אינו חמור ואולם מדובר בפעולה אלימה לכל הדעות נגד רכוש אשר גרמה נזק. בנוסף תלש הנאשם את מפסקי החשמל של הנאשם וגרם נזק לארון החשמל בשווי של 450 ₪. אף נזק זה בוצע תוך הפעלת אלימות ברורה כלפי רכוש. התנהגות זו מפעילה את המאסר המותנה אשר הוגדר כך שיחול במקרה של "אלימות פיזית".

14. טענת הסנגור לפיה בהליך הקודם הורשע הנאשם בעבירות אלימות כלפי אדם אינה משנה מסקנה זו. ראשית, אינני סבור שניתן להסיק בצורה ברורה מגזר הדין כי בית המשפט ביקש להרתיע את הנאשם מעבירות אלימות כלפי בני אדם דווקא ואולם ספק גם אם זהו המבחן הראוי. בעניין זה ציין בית המשפט העליון כי "אינני בטוח, בכל הכבוד, כי רואה אני עין בעין עם בית משפט השלום, בכל הנוגע למשקל שיש ליתן לנסיבות העבירה הראשונה במסגרת פרשנות התנאי, שכן דרישה זו אינה עולה מן ההלכות המצוינות מעלה, בעניין דוויק ובעניין מסילתי (בהן ביקש בית המשפט דווקא, שלא להכפיף את תחולת התנאי לנסיבות הרקע עליו ניתן)". (עניין סעדה, פסקה יא'). בכל מקרה, דעתי היא שפרשנות המאסר המותנה מביאה למסקנה כי תכליתו היא הגנה על אותם ערכים שנפגעו בעבירות אותן עבר הנאשם כעת וכי זהו המבחן הרלוונטי. הנאשם הזיק לרכוש בפעולה כוחנית, אלימה ומאיימת. האירוע כולו הוא כזה שאין כל ספק שבית המשפט ביקש להגן מפניו. להשוואה ראו למשל רע"פ 4065/18 איאסו נ' מדינת ישראל (30.8.2018), בו הורשע הנאשם בהחזקת נשק טעון בהיותו בתחנת אוטובוס והופעל מאסר מותנה שהוגדר כ"עבירה שיש בה יסוד של אלימות". ענייננו מובהק אף יותר.

15. כאן המקום להדגיש שמבחן היסודות כפי שנקבע בע"פ 49/80 מסילתי נ' מדינת ישראל, פ"ד לד' (3) 808 (1980) אינו רלוונטי לענייננו שכן עבירות התנאי מנוסחות בדרך של "משפחת עבירות" ולא עבירות ספציפיות. בעניין זה אפנה לע"פ 2352/19 אלדר דנילוב נ' מדינת ישראל (15.10.2019) בו נקבע כי:
- "הלכת מסילתי, אשר חלה בכגון דא ולפיה אנו פועלים, קבעה מבחן מהותי-ענייני להפעלתו של מאסר על תנאי. ... ואולם, מבחן היסודות האמור איננו חל כאשר עבירת התנאי מוגדרת באמצעות משפחת עבירות, דוגמת "עבירות נגד רכוש", "עבירות סמים", "עבירות מין" או "עבירות אלימות" - ולא באמצעות סעיפי עבירה ספציפיים כמו במקרה שלפנינו. במקרים אלו, ובהם בלבד, יחול מבחן אחר: מבחן הרציונל, אשר מתמקד בערך החברתי המוגן על ידי האיסורים הקבועים בעבירות התנאי. השאלה שתישאל בגדרו של מבחן זה, אם כן, היא האם הנאשם פגע באותו ערך חברתי מוגן כאשר ביצע את העבירה הנוספת" (ההדגשות שלי-י"ט).
16. לסיכום. אלימות נגד רכוש היא אלימות. במקרה זה האופן בו נפגע רכושם של המתלוננים היה אגב הפעלת אלימות ממשית. הערך המוגן שבאיסורים מושא התנאי נפגע במעשיו של הנאשם. משכך, המאסר המותנה הוא בר הפעלה.
17. וכעת לעונש שיש להטיל על הנאשם. שני הצדדים עתרו לענישה בגדרי מתחם הענישה לו עתרו ללא סטייה לקולה או לחומרה ואכן כך יש לנהוג.
18. לצורך קביעת עונשו של הנאשם הבאתי בחשבון את הודאתו אשר חסכה זמן שיפוטי ובעיקר את עדות המתלונן. עם זאת הבאתי בחשבון את עמדתו בשלב הטיעונים לעונש אשר קשה לראות בה הפנמת הפסול, אם כי דומה שעמדה זו מתקשרת למצבו הנפשי של הנאשם. אכן, לא התבקשה חוות דעת פסיכיאטרית ואין טענה נגד כשירותו לעמוד לדין או אחריותו הפלילית, ואולם הוגשו מסמכים מהם עולה שהנאשם מוכר למערכת הפסיכיאטרית, הוא אושפז בעבר במצבים פסיכויטיים וצוין שהוא סובל מהפרעת אישיות אנטיסוציאלית בשילוב שימוש בחומרים פסיכואקטיביים. נושא זה רלוונטי לעונש ויש להביאו בחשבון במידה הראויה. לחומרה הבאתי בחשבון את העבר הפלילי המכביד הכולל עבירות אלימות, סמים ורכוש ואת העובדה כי הוא ריצה מספר לא מבוטל של מאסרים בכליאה.
19. סיכומי של דבר, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:
- א. 5 חודשי מאסר בפועל.
- ב. אני מורה על הפעלת עונש מאסר מותנה בן שישה חודשים שהוטל על הנאשם 16442-08-22 (שלום חיפה, גזר הדין מיום 4.1.23) וזאת באופן שארבעה חודשים יצטברו לעונש אותו הטלתי והיתרה תחפוף. במסגרת קביעה זו הבאתי בחשבון את האופן בו נוסח המאסר המותנה ואת טענות הסנגור הגם שלא קיבלתי אותן לעניין עצם ההפעלה. כן הבאתי בחשבון את העונש הכולל הראוי.
- סה"כ מוטלים על הנאשם 9 חודשי מאסר בפועל, החל מיום מעצרו- 24.2.24.
- ג. מאסר על תנאי למשך 4 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתוך שנתיים על אחת או יותר מהעבירות בהן הורשע.
- ד. פיצוי למתלונן, ע"ת מס' 3, בסך 1,500 ₪. הפיצוי ישולם בחמישה תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.1.25 וכל 1 לחודש שלאחריו. המאשימה תמציא בתוך 30 יום למזכירות את פרטי המתלונן ותביא לידיעתו את תוכנו של גזר הדין.
- הודעה זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.
- ניתן היום, י"ח סיון תשפ"ד, 24 יוני 2024, במעמד הצדדים.